

Identiteitsdag IRIS: MAAK WERK VAN JE IDEALEN

Elk jaar komen collega's die nog niet zo lang op een IRIS-school werken bij elkaar op een studiedag over identiteit. Zij bespreken daar de mogelijkheden om vanuit hun eigen levensbeschouwelijke inspiratie gestalte te geven aan het bijzondere karakter van hun school. Dit jaar werd deze studiedag gehouden op 13 maart. De opening was in handen van theologe, televisiepresentatrice en columniste Jacobine Geel.

Jacobine Geel legde bij de eigentijdse invulling van een christelijke identiteit de nadruk op twee taken voor de school: verlangen opwekken naar datgene wat ons met elkaar verbindt en dat groter is dan wij zelf zijn, en opvoeden tot moreel leiderschap. Zij gaf een aantal concrete suggesties voor projecten om die taken te vervullen. Daarbij gaat het volgens Geel niet alleen om waarden en normen, maar ook om aspecten als troost, gedrevenheid, moed en verlangen naar schoonheid. Zij sloot haar inspirerend betoog af met fragmenten uit de film 'The Son of Man'.

VOORBEELDEN VAN VERSCHILLEN

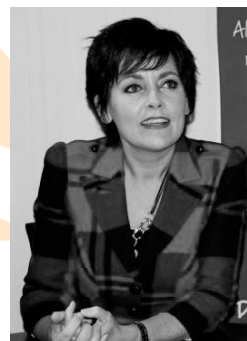
Vervolgens kwam de grote diversiteit in denken over identiteit binnen IRIS op tafel in vier workshops: vieringen, dagopeningen, identiteit in de inhoud van het vak en onderwijs vanuit een christelijke inspiratie. Deze laatste workshop werd gegeven door Ariën Vink. Ariën is leraar lichamelijke oefening op het ECL. Hij is vertrouwd met het christelijk geloof, dat voor hem een fundamentele levensbehoefte vormt. Ariën gaf aan op welke manieren hij tijdens zijn lessen, maar ook in de omgang met collega's, ouders en leerlingen zijn geloof zichtbaar maakt. Zo heeft hij op het ECL leerlingen waarvan hij weet dat ze ook naar de kerk gaan, uitgenodigd in de grote pauze bij elkaar te komen om met elkaar uit de bijbel te lezen en te zingen.

Sjoukje Langelaar vindt, als het om identiteit gaat, het vormen van een eigen identiteit bij pubers essentieel. Zij heeft op het HVC als klasmentor van de derde klas vmbo-t aan het begin van het cursusjaar een spel gedaan, waarin elke leerling een vraag uit een hoed moest halen en deze beantwoorden. Vooraf is afgesproken dat niemand op elkaars antwoorden mag reageren. Zo komt iedereen in een sfeer van veiligheid aan bod en krijgt Sjoukje een beeld van datgene wat de leerlingen belangrijk vinden in het leven. Daar kan zij als mentor op voortborduren in

de periode dat de groep met elkaar het examen moet gaan halen. Op een vergelijkbare manier bespreekt zij de schoolregels met de leerlingen: vertel welke regel je onzin vindt en welke heel belangrijk. Om zo de leerlingen de essentie van de schoolregels te laten ontdekken: niet iedereen denkt hetzelfde, maar iedereen heeft recht op een eigen plekje in het grotere geheel.

IDENTITEIT OF IDEALEN

Tijdens de gezamenlijke afsluiting kwamen de resultaten uit de workshop ter sprake. Daarbij kwam naar voren dat het spreken over identiteit vaak leidt tot het benadrukken van onderlinge verschillen. Terwijl het met elkaar spreken over je idealen – en daar samen werk van maken - mensen juist met elkaar verbindt. En als je toch over identiteit wilt spreken, dan is daar een nieuwe taal bij nodig. Het verwijzen naar statutaire bepalingen of het gebruik van begrippen als 'het koninkrijk van God' volstaat niet meer. Wellicht kunnen leerlingen tijdens de studiedag van volgend jaar helpen om deze nieuwe taal te leren spreken. Dan zal er namelijk een workshop zijn die specifiek aandacht besteedt aan de vraag: welke identiteit brengt de leerling mee de school in? ■

Jacobine Geel:
meer dan waarden en normen.

DE IRIS-SCHOLEN:

Herbert Vissers College, Nieuw-Vennep
www.hvc.nl
info@hvc.nl

Kaj Munk College, Hoofddorp
www.kajmunk.nl
info@kajmunk.nl

Eerste Christelijk Lyceum, Haarlem
www.eclh.nl
info@eclh.nl

Scholengemeenschap Thamen, Uithoorn
www.thamen.nl
info@thamen.nl

Haemstede-Barger, Heemstede
www.haemstede-barger.nl
administratie@haemstede-barger.nl

COLOFON

IRIS, Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs

Bezoekadres:

Koediefslaan 69
2101 BT Heemstede
tel. 023 - 548 38 00
fax 023 - 548 38 09

Postadres:

Postbus 41
2100 AA Heemstede
e-mail: info@iris-cvo.nl
www.iris-cvo.nl

IriScoop

Tekst en redactie:

R. Sneller, Harmelen

Foto's:

Vanuit de scholen

Eindredactie:

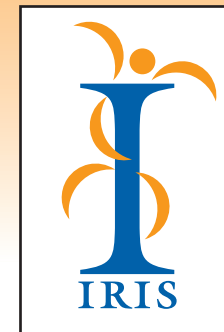
F.B. Smelt

Oplage:

600 exemplaren

Vormgeving en druk:

Groen Offset B.V., Hoofddorp

IRISCOOP

Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs
IRIS, onderwijs met overtuiging

APRIL 2008 NUMMER 25

Leo Deurloo: DRIE VAN DE VIER DOCENTEN OVER ZEVEN JAAR WEG

Eens per jaar maakt het managementteam van IRIS (de schoolleiders en Leo Deurloo) samen met de raad van toezicht zich even los van de dagelijkse besommingen om een strategiedag te houden. Dit jaar vond de strategiedag plaats in februari 2008. Onderwerp van gesprek was strategisch personeelsbeleid.

Leo Deurloo is overtuigd van het belang van dit onderwerp: "Over zeven jaar zijn drie van de vier huidige docenten in het voortgezet onderwijs vertrokken. We hebben Marc Vermeulen uitgenodigd om op deze strategiedag een analyse te geven van de onderwijsarbeidsmarkt. Vermeulen is hoogleraar onderwijs-sociologie en specialist als het gaat om de relatie tussen onderwijs, arbeidsmarkt en economie. Hij stimuleerde ons om na te denken over vragen als: hoe halen we ook in de toekomst nieuwe en hoog opgeleide mensen de school in? Kunnen we het leraarschap aantrekkelijker maken door de werkverdeling anders te organiseren?"

BOZE BUITENWERELD

Leo signaleert allereerst een bekend probleem: het geld. "Nieuwe mensen binnenhalen is niet makkelijk voor een sector waarin de salarissen duidelijk lager liggen dan in het bedrijfsleven. Toch kom je er niet door alleen naar de boze buitenwereld te kijken en te constateren dat de overheid er een rommeletje van maakt. Je kunt zelf ook het nodige doen,

onder meer op het gebied van belonings-differentiatie. Het CPS heeft een project in voorbereiding om bij twee schoolbesturen te onderzoeken of beloningsdifferentiatie een middel is om werken in het onderwijs aantrekkelijker te maken. Eén van die besturen is IRIS. Het ECL is de school waar dit onderzoek gehouden wordt."

GERICHT INSTROOMBELEID

Het gaat hier om een onderzoek, benadrukt Leo. "Het wil dus niet zeggen dat we bij IRIS per definitie overgaan tot belonings-differentiatie. Dat ligt nog open, hoewel je uiteraard niet zomaar iets gaat onderzoeken. Eerlijk gezegd heb ik zelf nooit zoveel gezien in financiële prikkels, al is het verschil in salaris op de krappe arbeidsmarkt op dit moment te groot. Ze werken vaak maar kortstondig. Ik zie weinig tot geen mensen warm worden van alleen maar meer geld. Gericht en creatief instroombeleid spreekt mij meer aan. Ik daag de scholen uit om met slimme ideeën te komen, die leiden tot een hoger instroom van nieuwe docenten. In de begroting van volgend cursusjaar heb ik daarvoor ruimte gemaakt. Elk jaar proberen we in september met een IRIS-stand op de markt van de Hogeschool van Amsterdam, temidden van onze concurrenten, daar geslaagde havisten warm te maken voor een baan als leraar. Dat kun je ook eerder doen, als ze nog bij ons op school zitten. Er bestaan concrete plannen om studenten die voor IRIS kiezen tegemoet te komen in hun studiekosten. Zo proberen we toekomstige leraren al in een vroeg stadium aan ons te binden."

Leo Deurloo:
nieuwe docenten nodig.

STRATEGIE EN PRAKTIJK

"De strategiedag die IRIS jaarlijks houdt, leidt tot aanpassingen van beleidsvoornemens naar de toekomst. Zo heeft de laatst gehouden strategiedag tot gevolg dat wij bij alle beleidsvoornemens ons de vraag gaan stellen wat die bijdragen aan een betere instroom van nieuwe docenten. Ik noem een paar voorbeelden uit de praktijk, die het gevolg zijn van voorgenomen beleid:

- Op de scholen zijn nu circa honderd studenten in opleiding, die docent willen worden. Dat betekent dat op de scholen deskundigheid aanwezig is om dit in samenwerking met de lerarenopleidingen te doen.
- Elke school heeft een specifiek kenmerk in haar onderwijsaanbod, waarmee zij zich in de regio presenteert en onderscheidt.
- Op alle scholen zijn ouderpanels of klankbordgroepen, die ouders een stem in het kapittel geven. Scholen luisteren niet alleen, maar ze doen er ook iets mee.
- Er loopt een groot onderzoek naar alles wat scholen aan ICT-apparatuur en software in huis hebben. Op basis daarvan wordt een ambitie naar de toekomst geformuleerd.
- En daar waar schaalverkleining nodig is om de betrokkenheid van docenten en leerlingen te vergroten, wordt de schoolorganisatie aangepast.

Het kan wat korter of langer duren, maar strategisch beleid vindt altijd zijn weg naar de dagelijkse schoolpraktijk. ■

IN DIT NUMMER

LEO DEURLOO OVER STRATEGIE EN PRAKTIJK

LEERLING MAAKT LERAREN WEGWIJS IN ICT

VIJFDE ICT-DAG: SCHOLING, STEUN EN SUBSIDIE

BINNENKORT: MAGISTER ONDER DE LOEP

IDENTITEITSDAG: IDEALEN VERBINDEN MENSEN

LEERLING MAAKT LERAREN WEGWIJS IN ICT

Het lijkt de omgekeerde wereld: een leerling die les geeft aan leraren. Deze opmerkelijke rolwisseling deed zich voor tijdens de vijfde ICT-dag van IRIS. Martijn van der Veen, leerling op het ECL in klas zes van het vwo, bracht op deze dag een groep van twaalf docenten de eerste beginselen bij van It's Learning: een afgeschermd stukje van het internet waarop leraren en leerlingen met elkaar kunnen communiceren. Martijn kijkt met genoeg terug op zijn bijdrage aan de ICT-dag. "Het was mooi om mee te maken hoe gaandeweg het besef bij de leraren groeide wat zij allemaal met It's Learning kunnen doen. Op ICT-gebied is duidelijk sprake van een generatiekloof. Dat zie ik ook bij mijn ouders. Wij jongeren zijn met computers opgegroeid en ik vind het leuk om te zien hoe ouderen enthousiast worden over iets waar wij al langer de voordelen van zien."

Martijn is al jaren in de weer met computers, ook op het ECL. Daar is hij onder meer betrokken bij de nieuwe website van de school, die momenteel in de maak is. "Ik geef aan hoe de site volgens mij gebruiksvriendelijker wordt. Op de oude site moest je bij het zoeken naar informatie over roosterwijzigingen zes keer klikken en drie keer scrollen om uit te komen bij de wijzigingen die voor jou van belang zijn. Binnenkort gaat dat met een zoekveld op naam een stuk sneller. Ook heb ik de tip meegegeven om de deelname aan ouderavonden niet meer te laten verlopen via strookjes die op school in een bus worden gedaan, maar rechtstreeks via de site te registreren."

Op het ECL heeft Martijn al vaker samen met biogieleraar Barend de Graaf presentaties gegeven aan docenten en ICT-medewerkers. "Vandaar dat ik tijdens een vergadering over

de nieuwe website ben gevraagd om samen met Johan Bronsveld, onze leraar natuurkunde, op de ICT-dag van IRIS een workshop te verzorgen. Na deze dag ga ik weer verder met de voorbereidingen op mijn eindexamen, dat voor de deur staat. Daarna twijfel ik nog tussen twee vervolgstudies: kunstmatige intelligentie in Amsterdam of technische natuurkunde in Delft." ■

Martijn van der Veen: generatiekloof bij ICT.

Vijfde ICT-dag: SCHOLING, STEUN EN SUBSIDIE

De vijfde jaarlijkse ICT-dag van IRIS, gehouden op 8 april jl. in de Haemstede-Barger, heeft circa negentig enthousiaste deelnemers op de been gebracht. Na een korte, maar krachtige plenaire opening met diverse multimediale toepassingen konden zowel beginners als gevorderden zelf aan de slag in acht workshops. Tijdens de plenaire opening bood Lidy Thiele namens IRIS elke school een digitale camera aan. Ook werd aan het begin van de dag al duidelijk dat het niet alleen zou gaan om scholing en bijscholing op de dag zelf, maar dat er voorzien is in ondersteuning op elke school om het geleerde tijdens de workshops toe te passen. Daarnaast heeft elke docent die met behulp van ICT op een vernieuwende manier les wil geven de kans om een aantrekkelijke subsidie in de wacht te slepen.

Voor de beginners was er de keuze tussen zelf films maken en bewerken, leren werken met It's Learning, toetsen maken met het programma Wintoets, het bewerken van foto's met het programma Paintshop Pro (waarvan elke workshopdeelnemer na afloop een legale versie mocht meenemen) en het gebruik van de IP-coach. Bij dat laatste ging het onder meer om het via de computer meten van de hartslag en de longcapaciteit. Mooi voor biologie- en natuurkundeleraars, maar aangezien deze IP-coach ook helpt bij het bewerken en analyseren van meetgegevens, waren er ook enkele wiskundeleraars voor deze workshop naar het nieuwe practicumlokaal van de Haemstede-Barger gekomen. Gevorderden konden zich uitleven bij het halen van hun rijbewijs voor It's Learning,

of oefenen hoe je bij It's Learning leerlingen en docenten met elkaar kunt laten samenwerken. Ook konden gevorderde gebruikers van Wintoets zich oefenen in het geschikt maken van beeld en geluid als toevoegingen aan hun toetsen.

ONDERSTEUNING OP SCHOOL

In de praktijk ontbreekt het docenten vaak aan tijd om het geleerde op de ICT-dag een vervolg te geven op de eigen school. Om docenten daarbij van dienst te zijn, en om mede daardoor op de scholen een goede slag te kunnen slaan op het multimediale gebied, hebben de ICT-coördinatoren van IRIS bij het regionaal opleidingscentrum Nova College voor elk van de vijf IRIS-scholen stagiairs aangevraagd en toegewezen gekregen. Deze stagiairs volgen

een opleiding aan de ICT-Academie van Nova. Zij zijn drie maanden lang drie dagen per week op de scholen beschikbaar voor het ondersteunen van docenten die iets op de computer willen doen.

Daarbij gaat het om zaken die aansluiten op de workshops van de ICT-dag, zoals het aanmaken van Win-toetsen en deze voorzien van beeld en geluid, en het vakken en lessen aanmaken binnen It's Learning. Maar ook om algemene ondersteuning bij het voorbereiden van digitaal lesmateriaal, het maken van een powerpoint-presentatie, het overzetten van VHS-video naar DVD en dergelijke. De definitieve toewijzing van de stagiairs en de verdeling over de scholen is nog gaande, maar momenteel hebben de Haemstede-Barger en het ECL beide de beschikking over twee stagiairs en het Kaj Munk, het HVC en Thamen over één. Niet alleen de IRIS-scholen, maar ook het Nova College heeft voordeel bij deze constructie. Bij het roc heeft men de wens dat hun ICT-studenten in de praktijk ontdekken hoe een ICT-structuur werkt, welke gebreken daaraan kleven en hoe je die oplost.

(Vervolg op pagina 3)

(Vervolg Vijfde ICT-dag)

René van Krieken, ICT-coördinator van de Haemstede-Barger, toont zich uitermate ingenomen met de komst van de twee Novastagiairs. "Een prima steun in de rug voor onze docenten. Hun stagerooster hangt bij ons in de docentenkamer, zodat iedereen die dat wil de heren kan reserveren. Onze school is voorzien van digitale camera's en beamers, maar niet elke docent is daarmee even handig en heeft vaak niet de tijd om uit te zoeken hoe alles werkt. Verder leven er bij ons op school nog wel een paar ICT-wensen waar de stagiairs ons prima bij kunnen helpen, zoals het archiveren van foto's, videobanden op DVD overzetten en een virtuele rondgang door de school op onze site. Ook de mogelijkheid om bij de diploma-uitreiking een foto van de gediplomeerde te projecteren en die gaandeweg te zien veranderen van brugklasser naar eindexamenkandidaat spreekt ons aan."

DOCENTEN AAN ZET

"De tweetallen gaan twee middagen op pad en beoordelen in een vooraf afgebakend actiegebied de winkels, etalages, producten, medewerkers en service op hun aantrekkingskracht voor jongeren. Zij leggen hun oordeel, voorzien van argumenten en ondersteunend materiaal, vast in werkstukken. De Kamer van Koophandel beoordeelt deze werkstukken en stelt in samenspraak met onze school de volgorde van de top-honderd vast. In februari reikt de burgemeester op het stadhuis de bijbehorende prijzen uit. De pers zit er bovenop. Ik moet in dit stadium van het project nieuwsgierige journalisten op afstand houden, want de leerlingen moeten hun onderzoek anoniem en onopvallend kunnen doen. Ici Paris, de parfumeriewinkel die de afgelopen twee jaar de eerste prijs won, gebruikte dat gegeven nadrukkelijk in haar reclamecampagne. Een dergelijke impact motiveert de leerlingen nog

eens extra." Tijdens de plenaire opening van de ICT-dag werd via beeld en geluid verbinding gemaakt met Ton Worm, de ICT-coördinator van Thamen. Ton deelde allereerst mee dat Thamen vanwege een al eerder geplande sessie van rapportenvergaderingen noodgedwongen collectief afwezig was op de ICT-dag. Vervolgens stimuleerde hij in zijn rol van locatiehouder van GrassRoots docenten van IRIS-scholen om een project aan te vragen en daarmee een subsidie van 400 euro in de wacht te slepen. GrassRoots is een Engelse term voor processen die aan de basis worden ontwikkeld. In dit geval gaat het om een initiatief van Kennisnet om veranderingen in het onderwijs te stimuleren door docenten die zelf initiatieven nemen.

Het uitgangspunt van GrassRoots is dan ook: docenten, die op een nieuwe manier met behulp van ICT les willen geven, ontvangen een beloning voor het extra werk, hun creativiteit en hun innoverend vermogen. Deze beloning wordt vaak uitgekeerd in de vorm van een ICT-instrument, zoals een videocamera, software of andere apparatuur. Uiteraard heeft GrassRoots een eigen website: www.grassroots.nl. Op deze site zijn meer dan vijfduizend lessuggesties en ideeën verzameld, waarbij ICT als middel ingezet is. De GrassRoots-website dient hiermee als voorbeeldfunctie en inspiratiebron voor collega-docenten. GrassRoots is er voor alle docenten in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en hoger onderwijs met innovatieve lesideeën.

MEEDOEN MET GRASSROOTS

Ook op de scholen van IRIS krijgen docenten steeds meer kennis op het gebied van ICT. Toch blijken veel leraren er nog onvoldoende in te slagen om ICT daadwerkelijk in te zetten in de klas. GrassRoots is een instrument om

docenten te stimuleren op een laagdrempelige manier aan de slag te gaan met ICT, op basis van hun eigen onderwijskundige ideeën. Uit onderzoek blijkt dat GrassRoots een effectieve manier is om de deskundigheid van docenten te bevorderen en onderwijsinnovatie door de docenten zelf te realiseren.

Een docent kan bij de locatiehouder (in het geval van IRIS is dat dus Ton Worm van Thamen) een les- of projectidee indienen waarbij ICT als hulpmiddel wordt ingezet. De locatiehouder keurt de aanvraag goed en zorgt daar waar nodig voor advies en begeleiding. Na uitvoering van het project zorgt de docent voor een kort verslag, met eventueel een bijbehorend product of resultaat voor publicatie op de landelijke website van GrassRoots. Zeker nu IRIS zelf een locatiehouder in huis heeft, daagt de ICT-commissie van IRIS alle docenten uit om mee te doen aan het GrassRoots-project. ■

BINNENKORT: MAGISTER ONDER DE LOEP

In 2007 zijn alle scholen van IRIS overgegaan op een schooladministratiesysteem met het programma Magister. Twee belangrijke redenen om destijds voor Magister te kiezen waren de gebruikersvriendelijkheid en het brede pakket aan mogelijkheden dat dit programma biedt. Naast leerlingenadministratie en invoer en beheer van rapportcijfers bevat Magister ook een leerlingvolgsysteem, een koppeling met roosters, een absentieprogramma, een moge-

lijkheid om managementinformatie te leveren, een webportal om Magister via internet te raadplegen en een module voor de financiën.

Bij de komst van Magister waren de verwachtingen hoog gespannen. Er is nu ruim een jaar mee gewerkt en wat de talrijke mogelijkheden van dit programma betreft blijkt dat alles niet tegelijk kan. Er is geduld nodig om de juiste keuzen te kunnen maken, ook omtrent de informatie die Magister zou moeten bevatten

en omtrent de vraag wie er wel of niet toegang tot bepaalde informatie heeft. De ervaringen die inmiddels in de praktijk zijn opgedaan, worden momenteel in een uitvoerige evaluatie op een rij gezet. Barend de Graaf, docent op het ECL en sinds kort binnen IRIS projectleider van Magister, zal in het komende nummer van Iriscoop melden wat de resultaten van deze evaluatie zijn. ■